

»Synden skal ikke få herredømmet over jer; I er jo ikke under lov, men under nåde« (Rom 6,14)

Nådens kraft

Meget af det, Paulus skriver, virker som et chok på alvorligt tænkende mennesker; det gjorde det på Paulus' tid, og det gør det den dag i dag. En af hans mest chokerende udtalelser lyder således: »Syndens kraft er loven« (1. Kor. 15,56).

Loven, Guds hellige lov, hvordan kan den være syndens kraft? Er den ikke lige det modsatte? Er det ikke loven, der holder synden under kontrol og sætter en grænse for den?

De fleste afviser uden videre Paulus, eller også afsvækker de, hvad han siger; få lader hans ord stå ved deres fulde pålydende: »Syndens kraft er loven«.

Damaskus-oplevelsen

Alt, hvad Paulus skriver, udspringer af hans frelsesoplevelse udenfor Damaskus.

Han var da en farisæer af den mest oprigtige type; han overholdt alle lovens forskrifter og var som ingen anden i sin generation nidkær for fædrenes overleveringer. Nu var han på vej til Damaskus for at arrestere dem, der holdt sig til »vejen«, og han var fuldt forvisset om, at han forsvarrede Guds hellighed.

Han vidste, at et af lovens ord lyder således: »Forbandet enhver, der hænger på et træ« (5. Mos. 21,23); derfor var han med Skriften i hånden, således som han forstod den, overbevist om, at Jesus ikke kunne være Messias. Det var i og for sig underordnet, om han var blevet henrettet med rette eller urette – Messias kunne han ikke være, thi han var forbandet af Gud! Han havde hængt på et træ! Derfor var det Guds-bespottelse at hylde og forkynde ham som Israels Frelser, og derfor skulle alle de, der gjorde det, straffes tilbørligt. Guds ære krævede, at enhver, der hyldede en, som Gud havde forbandet, som Messias, skulle straffes som Guds-bespottet. *Stefanus* var en af dem; derfor havde Saul fundet behag i, at han blev stenet.

Saul var således på vej til Damaskus med en god samvittighed. Han var ulastelig efter lovens forskrifter og tvivlede ikke et øjeblik på, at han var ude i Guds tjeneste.

Han elskede Guds lov og var helt enig med salmisten i, at den var mere værd end al verdens rigdom (Salme 119). Han vidste, at Gud forkaster alle, der farer vild fra hans vedtægter, thi de farer med løgn (vers 118); derfor ville han af hele sit hjerte bekæmpe enhver, der ville bilde mennesker ind, at en, der havde hængt på et træ, var Guds Hellige og Israels Forløser. De for med løgn!

Her var halvhjertethed og lunkenhed udelukket, her gjaldt det Guds ære og

Guds sandhed!

Så skete det, da han nærmede sig Damaskus, at et lys fra Himmelen, klarere end når solen skinner i sin kraft, pludseligt strålede om ham, og han faldt til jorden og hørte en røst, som sagde til ham: »Saul, Saul, hvorfor forfølger du mig?«

Han sagde: »Hvem er du, Herre?« og han fik som svar: »Jeg er Jesus, som du forfølger!«

Alt, hvad Saulus hidtil havde stået for og kæmpet for af hele sit hjerte, ramlede sammen; intet af det blev stående; der blev vendt op og ned på alt!

Loven

Ingen havde været mere nidkær for loven end han – og han havde tilmed holdt den, så vidt som dens bogstav lød.

Men nu så han i eet nu, at han havde hadet Guds Tjener, Israels Forløser – og altså været Guds fjende og indædte modstander!

Han havde syndet imod Gud med al sin lovoverholdelse – ja, ikke blot havde han syndet, men hele hans væsen var indvævet i synd.

Og hvad med hans retfærdighed? Den lå knust i støvet; der blev intet tilbage af den, ikke det mindste. I det lys, der omstrålede ham, så han sig selv som intet andet end synd – intet andet!

Hans nidkærhed for loven havde gjort ham til den største af alle syndere. Han vidste sandelig af egen erfaring, at loven er syndens kraft.

Han havde villet elske Gud, thi det bød loven jo – men han havde hadet ham. Han havde også villet elske sin næste, thi det bød loven ham jo også, men han havde hadet ham.

Hidtil havde han troet, at han havde vundet fortjeneste hos Gud ved sin respekt og nidkærhed for loven – det havde været hans hjertes glæde, at han havde udskilt sig fra hoben og viet sit liv til at granske loven og holde den. Han var overbevist om, at han indtog en særlig plads hos Gud fremfor andre, og at Gud fandt behag i hans retfærdighed.

Han havde virkelig opbygget sin retfærdighed og kunne ikke være i tvivl om, at den så Gud anerkendende til! Var der nogen, der overgik ham i retfærdighed? Næppe! Ikke, at han var stolt deraf, thi han frygtede jo Gud – men han var glad derfor – glad over, at han havde valgt retfærdighedens vej og havde fulgt den til punkt og prikke!

Og nu brast al hans retfærdighed sammen som et korthus i Guds blændende lys! Der blev ikke så meget som en stump

deraf tilbage; intet bestod for Gud; hans retfærdighed var afsløret som et skident klædebon!

Loven havde gjort ham blind og døv for Guds kærlighed; han var blevet en grusom mand, der ikke lod sig bevæge af kvinders gråd og børns jamren, og da Stefanus med bøn på sine læber segnede sammen under stenregnen, fandt hans kolde hjerte og afstumpede samvittighed behag deri.

Dertil havde loven ført ham! Uden dens herredømme over ham havde synden i al dens gru og fanatisme aldrig fået en sådan magt over ham. Under lovens herredømme var han blevet den største af alle syndere!

Evangeliet

Men nu blev der åbenbaret ham en retfærdighed fra Gud uden lov ved tro på ham, som han havde forfulgt, den korsfæstede og opstandne Herre og Frelser, Jesus, Marias søn, Guds søn.

Saul fra Tarsus blev overvældet af Guds kærlighed! Den blev udgydt i hans hjerte ved Helligånden, der nu fyldte hele hans væsen – og Saul blevet nyt menneske med en ny retfærdighed (nemlig med den, som Jesus havde vundet til ham, og som nu blev ham skænket ovenfra, fra Gud) og med et nyt hjerte (nemlig et hjerte uden den mindste selvretfærdighed – et hjerte, overvældet af Guds uforskyldte kærlighed og nåde).

Saul var død – og opstanden som den, vi kender under navnet *Paulus*.

Da Saul således døde, hvad døde han da fra? Naturligvis fra *synden*! Ja, men skulle han være død fra synden, måtte han også være død fra syndens kraft, fra *loven* – og det var han!

Død fra Guds hellige og fuldkomne lov! Går det an at tænke således?

Går vi nu ikke for vidt? Gør vi ikke evangeliet for let og luftigt? Burde vi ikke snarere sige, at nu, da han havde modtaget Guds Ånd, indtog loven den rette plads i hans liv, og nu kunne han derfor holde den?

Sådan tænker og mener mange alvorlige og oprigtige mennesker, derfor bliver de aldrig virkeligt frie i evangelisk mening.

Paulus var nemlig død fra loven og gav den aldrig nogen plads indenfor evangeliet, hverken en fremtrædende eller en tilbagetrukket plads.

Loven er en lovebog, fuld af påbud og forbud. Den havde hidtil været genstand for al hans opmærksomhed og været centrum i hans liv. Og den havde som sagt

ført ham helt ud i syndens mørke.

Hvad overtog nu lovens plads i hans liv? Spørgsmålet er forkeret formuleret, thi det var ikke et *hvad*, der overtog den centrale plads i hans liv og blev genstand for hans uafslættelige taknemmelighed og hengivenhed, men en person: den korsfæstede og opstandne Herre og Frelser!

I stedet for en lovbog den herliggjorte Herre og Frelser, der elskede Paulus sådan, at denne aldrig nogen sinde fuldt ud kunne fatte det – Guds kærlighed til Paulus gik sandelig over al forstand!

Denne kærlighed fremkaldte en sådan taknemmelighed i den benådede storsynder, at han med glæde og af fri vilje ikke kunne tænke sig andet end at lade Guds kærlighed gå videre til alle andre, hvor meget det så end skulle »koste« ham (men ikke andre) at bringe den ud!

Hvad loven aldrig formåede, skønt den er Guds lov og derfor fuldkommen og hellig og god, det formåede Guds kærlighed, åbenbaret i Jesus Kristus, der mødte Saulus fra Tarsus udenfor Damaskus og gjorde ham til apostelen Paulus.

Skrupler

Som Saul fra Tarsus havde han været en minutios lovoverholder – han havde bragt de foreskrevne ofre – han havde aldrig spist noget urent – han havde overholdt de foreskrevne hellig -og festdage, fremfor alt naturligvis sabbatten – og han havde tillagt omskærelsen af drengbørn en helt afgørende betydning – enhver uomskåren hørte ikke til Guds udvalgte folk!

Dette havde han naturligvis lært andre. Loven var vejen til frelse – loven var vejen til hellighed – loven førte til, at Guds forjættelser ville blive opfyldt!

Men da han blev overvældet af det himmelske lys udenfor Damaskus, afslørede det for ham, at alt dette ikke havde bragt ham så meget som eet skridt nærmere til Gud i retfærdighed og hellighed.

Omskærelse, sabbat, spiseregler betød intet i det guddommelige lys, intet – der var kun een ting, der betød noget, og det var, hvad den korsfæstede og herliggjorte Herre havde fuldbragt – det tog den sønderknuste mand imod i tro og uendelig taknemmelighed!

Da løstes hans samvittighed fra alle de skrupler, loven havde belastet den med, og han blev *fri*, virkelig fri med en frihed, som den dag i dag fremkalder betænkkelige miner hos mange religiøse og fromme mennesker.

Lad os bede om, at vi ved Guds nåde må smage evangeliets frigørende salighed på tilsvarende måde, thi det er Guds vilje! Lad os derfor give os tid til nærmere at betragte loven og friheden!

Det første spørgsmål, vi rejser, er dette: *Er det muligt at holde loven?* Paulus vidner i brevet til filipperne, at han havde

været ulastelig efter lovretfærdighedens krav (kap. 3,6), men i Romerbrevet siger han tilsyneladende det modsatte, nemlig at da budet kom ind i hans liv, levede synden op (kap. 7,9 flg.) – hvordan skal vi forstå to så indbyrdes modstridende udsagn?

Svaret er formentlig dette: Saul fra Tarsus havde aldrig i det ydre handlet forkeret – var altså aldrig faldet i det, vi kalder synd – og han havde overholdt samtlige bud i det ydre. Dette er altså muligt; der findes karakterfaste mennesker, der kan holde deres lidenskaber og begæringer i ave, så de aldrig handler forkeret. En sådan var Saulus.

Men udenfor Damaskus så han, at alt dette ikke havde bragt ham i nogen måde ud af syndens magt, tvært imod! *Begæringerne* havde været der hele tiden, *hadet* ligeledes, for ikke at tale om vreden – og fremfor alt havde hele hans korrekte, fanatiske lovoverholdelse været aldeles *kærlighedsløs*. Hvad han hidtil ikke havde anset for synd, fordi det ikke havde givet sig udslag i konkret overtrædelse, blev nu afsløret som ikke andet end synd!

Med andre ord: hvad konkrete lovovertrædelser angik, var Saulus ulastelig, thi dem begik han ikke, men hvad synd angik, var han intet andet end synd!

Dette kender vi måske alle mere eller mindre til af egen erfaring.

Det *andet* spørgsmål er dette: hvordan virker loven på os mennesker? Jeg har allerede antydnet det ved at anvende ordet *skrupler*, men lad mig forsøge at tydeliggøre det!

I *Galaterbrevet* bebrejder Paulus galaterne, at de, der dog har lært Gud at kende, ja, hvad mere er, er kendt af ham, nu (fordi de går ind under lovens forskrifter om omskærelse m.v.) vender tilbage til de svage og fattige magter og atter vil trælle under dem (kap. 4,9-10). Her rører han ved den erfaring, enhver gør, der giver loven en plads i evangeliet. Han kommer ind under nogle magter og kommer til at trælle for dem.

Hans hjerte bliver beklemt, thi han kan aldrig vide, om han nu også har opfyldt loven til punkt og prikke – han kan heller ikke finde hvile, thi loven skal jo også opfyldes i eftermiddag og i aften og i morgen – hertil kommer, at loven er en helhed – det gælder altså ikke blot om at opfylde budet om omskærelse, men også budet om sabbatten, om spisereglerne, om – ja, det får aldrig nogen ende – dermed skaber loven en indre usikkerhed og frygt, som verdens magter benytter som deres holdepunkt i sindet – og så bliver det oprigtige, religiøse menneske, uden selv at forstå det, en træl under dem – altid plaget af usikkerheden i sit indre.

Han overholder derfor lovens forskrifter mere af frygt end af fri vilje, og andre

kan mærke, at han ikke er et frit og fribårent menneske.

Ofte overholder han loven med modvilje – han må jo gøre det, fordi han skal – men han har en dyb modvilje imod den. Dette kan andre også mærke, og det virker forstemmende og beklemmende. Her er ingen ægte frihed, heller ingen befriende glæde; her er religiøsitet og trældom, en tragisk, men såre almindelig kombination!

Dybt i alt dette ligger det faldne menneskes åndelige hovmod, nemlig den forestilling, at vi dog alligevel på en eller anden måde kan erhverve os en begunstiget stilling hos Gud!

Den uforskyldte nåde er det sidste, et menneske vil vide af, thi den gør ende på enhver hemmelig selvtilfredshed og selvglæde for slet ikke at tale om selvovervurdering!

Evangeliet, Guds kraft

Da alt, hvad Saul fra Tarsus havde bygget på, styrtede sammen i Guds stråleskær, blev Guds glædesbudskab åbenbaret ham og dermed Guds kraft.

Al hans forfærdelige synd blev tilgivet ham for Kristi skyld. Da forstod han, hvad han hidtil ikke havde forstået, at Kristus hang som en forbandet på korsets træ, ikke for sin egen skyld, men for Saulus' skyld, så at han, Saulus, kunne få Guds Ånd og dermed alt, hvad der var forjættet.

Da fyldte en helt ny kraft hans hjerte, evangeliets befriende kraft, Helligåndens kraft, der lod ham elske, således som han selv var blevet elsket.

Nu skulle han ikke opfylde en mængde forskellige befalinger og forskrifter for at vinde Guds behag – nu var han, uforskyldt af nåde, blevet Guds søn og da arving til al Guds herlighed – aldrig mere kunne den tanke opstå i ham, at det var noget, han kunne gøre sig fortjent til – men heller aldrig kunne den tanke opstå i ham, at det var noget selvfølgeligt, at han var Guds voksne søn!

Som søn var han fri for alle skrupler og trælledede ikke mere under denne verdens svage magter. Han kunne derimod frimodigt og lykkeligt sige: »*Abba, Fader*«, og vide, at alt var vel med hans sjæl, takket være hans dyrebare Frelser og Herre.

Helligånden fyldte hans hjerte og gjorde dag for dag Herren Jesus og al hans kærlighed herlig for Paulus. Derfor havde han det, som en lykkelig hustru har det med sin mand, der elsker hende: hun gør af hjertet helt frivilligt alt, hvad der glæder ham!

Her er ingen befalinger og forskrifter, thi hvor kærligheden råder, har loven ingen plads.

Ingen plads? Ingen som helst plads?

Ikke den mindste plads? Ikke en plads som politibetjent?

Nej, ikke den mindste plads, end ikke som politibetjent, natvægter eller kontrollant! Hvor kærligheden råder (og her taler vi om Guds kærlighed til os og vor af Guds kærlighed frembragte genkærlighed til Ham), der er der ikke den mindste plads til loven; giver man den plads, er det altid på bekostning af kærligheden og friheden.

Friheden

Når vi taler om friheden, tænker vi på flere ting. Det inderste i friheden er *samvittighedens fuldkomne frihed*. Den opnås kun, hvor der ikke hersker tvivl om, at selvom vi i denne stund skulle blive kaldt ind for Guds domstol og stå i hans altafslørende lys, ville Gud intet have at udrette på os.

Men hvordan kan sjælen opnå denne befriende vished? Kun ved at have de tanker om Kristus, som Gud har om ham! Han har virkelig fjernet al vor synd fra os, så synden nu er lige så langt borte som østen fra vesten. Tror du det?

I Kristus har vi derfor i denne stund som i enhver anden stund syndernes forladelse, så rig som Guds nåde er, og den er guddommelig rig!

Dette er – sådan føler vor samvittighed det ind imellem – så overvældende, at vi næsten ikke kan lade være med at sætte et »fromt« spørgsmålstegn derved og sige »mon«?

Men så kommer Helligånden os kraftigt til hjælp og herliggør vor elskede Frelser for vort indre menneske, så vi ikke kan andet end ånde lettet op i bevidstheden om, at så stor en frelse er blevet os til del af så stor en Frelser!

Da er samvittigheden fri – og da er vi med eet blevet stærke i Herren.

Vi har fået en drivende længsel efter at tjene og tilbede Ham, og vi har tilmed fået en befriende overbevisning om, at nu kan vi det. Skruplerne plager ikke længere vore tanker og optager ikke vor tid med utallige overvejelser for eller imod; vi har jo sejren, står midt i sejren og kan gøre Guds gode vilje med overbevisning og ud fra vort eget frie ønske.

Hvad nu, hvis nogen kom og med Det gamle Testamente i hånden ville overbevise dig om, at du skulle lade dig omskære, hvis du rigtig vil høre med til Guds folk? Mon ikke du ville svare: »Paulus var jo omskåret, da Gud mødte ham foran Damaskus, og det havde ikke hjulpet ham det mindste, end ikke så meget som eet skridt i retning af retfærdighed – hvorfor skulle det så hjælpe mig, der allerede er blevet retfærdiggjort ved troen på Jesus?«

Mon ikke du ville svare med Paulus: »Omskærelse betyder ikke noget« (1. Kor. 7,19)?

Hvis andre ville komme med spiseforskrifterne eller sabbatsbudet, hvad da? Mon ikke du, hvad spisereglerne angår, ville fatte, at de heller ikke kan hjælpe dig i mindste måde; der er jo intet udefra, der gør et menneske urent – det har allerede Jesus sagt, og det blev understreget for *Peter*, da han fik sit syn på taget i Joppe (Ap. G. 10), og det indskærper *Paulus* gang på gang, og ingen vidste det klarere end han, thi al den retfærdighed og hellighed, han havde opbygget ved at følge spiseforskrifterne, brast sammen udenfor Damaskus og viste sig at være intet værd. Det samme med sabbatten; gør du den til en forskrift, giver du atter loven en magt i dit liv, og da vækker den synden i dig; men vælger du af fri vilje en hviledag uden tanke på, at du dermed skulle gøre dig selv mere retfærdig og hellig for Gud, da forbliver du i det evangelium, der er Guds kraft i dit liv, og da er alt godt!

Til så stor og herlig en frihed har Kristus frikøbt os, da han løste os af vore synder med sit blod. Om den stod den åndelige kamp på Paulus' tid, og om den står kampen slægt efter slægt. Evangeliet er en hemmelighed for ethvert menneske!

Loven endnu engang

Men indvendingerne imod evangeliet hører aldrig op, før Herren åbenbarer sig i sin herlighed ved sin genkomst. En af indvendingerne imod, hvad jeg lige har skrevet, lyder således: »Du citerede forkert! Du citerede kun første halvdel af 1. Kor. 7,19! Hele verset lyder således: Omskærelse betyder ikke noget, og forhud betyder ikke noget, men *det at holde Guds bud!* Du kan altså selv se, at det gælder om at holde loven!«

Så er jeg vel sat til vægs! Så må vi altså indrømme loven en plads i evangeliet, oven i købet en væsentlig plads, thi det gælder altså om at holde den!

Vent et øjeblik!

Paulus siger ikke, at det, der betyder noget, er at holde Guds *lov* – han taler derimod om Guds *bud*.

Det er en væsentlig forskel. Jesus talte om, at han havde holdt sin Faders bud (Johs. 15,10), men han blev jo anklaget for at bryde *loven* – og Johannes talte om, at Guds bud ikke er svære, thi de består i dette at vi skal tro på hans Søns, Jesu Kristi navn og elske hverandre, som han har befalet os (1. Johs. 3,23).

Guds bud er med andre ord *kærlighedsbudet* – men det kan i følge sit eget væsen aldrig være en lov, thi kærligheden må være frivillig, hvis den skal være kærlighed; bliver den påtvunget, hører den op med at være kærlighed. Hvad har lov og kærlighed med hinanden at gøre?

Men omvendt: hvor kærligheden hersker, er hele loven opfyldt, uden at loven selv har bidraget det mindste dertil!

Loven har altså slet ikke nogen plads, hvor den bliver opfyldt! Kristus har overtaget hele pladsen!

Og budet om at elske er uløseligt sammenknyttet med Helligånden, som fylder vore hjerter, når vi har Jesus for øje! Helligånden åbenbarer Guds ufattelige kærlighed til mig og lader mig spontant elske ham igen og min næste som mig selv. Det kan ikke være anderledes!

Det er ingen lov, men et nyt liv! Det er ingen pligt, men en stor, stor forret! Det er ingen præstation, men en Guds gave! Det skyldes ikke mig eller mine anstrengelser, men kommer altsammen fra Gud som en uforskyldt evig gave, vundet til mig af min Frelser, som jeg aldrig bliver færdig med at tilbede, takke og højlove!

Forkyndelsen

Det er almindeligt at anlægge denne betragtning: når man forkynder Ordet for at vinde mennesker for Herren, skal man begynde med loven, thi den bringer dem ned i støvet som syndere; derefter skal man give dem evangeliet, thi det oprejser dem i frelsen!

Man skal imidlertid ikke opstille alment regler for Ordets forkyndelse, thi det kunne jo være, at Helligånden ikke sådan uden videre lod sig underordne under disse »gode« regler.

Læser man, hvorledes apostlene forkyndte evangeliet, får man i hvert fald et andet indtryk. Hvis *Peters* pinseprædiken skal stå som model for forkyndelse i Åndens kraft til uomvendte mennesker, er det påfaldende, at han overhovedet ikke anvender loven – og han kendte den dog lige så godt som du og jeg! Derimod herliggør han Kristus og maler ham for øje.

Virkningerne var overvældende; det stak dem i hjertet, og uden at Peter havde opfordret dem til noget, udbryder de: »Hvad skal vi gøre for at blive frelst?«

Hvis vi læser *Peters* første prædiken for *hedninger*, nemlig for høvedsmanden *Kornelius* og alle dem, der var samlet i hans hus, finder vi det samme – ikke eet eneste ord af lovmæssigt indhold, men en eneste herliggørelse af Herren (Ap. G. 10)! Også her var følgerne overvældende; endnu medens han talte, faldt Helligånden på alle tilhørerne.

Lytter vi til *Paulus*, hører vi nøjagtigt det samme; det er vanskeligt at opspore, at han først benyttede loven til at »knuse« hjerterne med, og derefter bragte dem evangeliets trøst.

Det hænger sammen med, at loven ikke i egentlig forstand kan overbevise om synd. Synd er nemlig noget langt mere oprørende end bestemte synder – synd er, at »de ikke tror på mig« (Johs. 16,9) – det kan kun Helligånden overbevise om, idet han maler Kristus som korsfæstet og herliggjort for tilhørernes øjne

(Gal. 3,1).

Derfor sagde Paulus udtømmende om sin egen forkyndelse: »*Ham* forkynder vi« (Kol. 1,28).

Det var ikke loven, der »knuste« Paulus uden for Damaskus, men Kristus. Hvor han træder mennesker i møde i en sand Ånds-båren forkyndelse, magter han ved sin Ånd, hvad loven aldrig formår, hverken i negativ (sønderknusende) retning eller i oprejsende og frelsende retning. Hvad sønderknuser et menneske mere end at blive overvældet af en aldeles ufortjent kærlighed?

Ikke under lov, men under nåde

Kun således mister synden sin magt over os. »Synden skal ikke få herredømme over jer; I er jo ikke under lov, men under nåde« (Rom. 6,15). Loven er syndens kraft, men nåden er syndens overmand.

Paulus kunne aldrig blive træt af at forkynde dette befriende ord, evangeliet, men hans modstandere blev tilsyneladende heller aldrig trætte af at komme med deres tilføjelser til evangeliet!

De tog synden mere alvorligt end Paulus, hævdede de, og de ville vogte menighederne imod den!

Det lykkedes dem også gang på gang at forvirre de nyfrelste og bringe dem tilbage under lovens åg. Paulus var nogle gange nær ved at fortvivle. Han vidste, at Guds nåde er en befriende kraft, der fyl-

der sjælen med lyst til alt godt, medens loven bliver *syndens og dødens lov*, skønt den er Guds hellige og fuldkomne lov! Den virker nemlig synd og død og er altså alt andet end et værn imod synden og fristelserne!

Men i sin fuldkomne frihed var Paulus også frigjort fra ordenes *bogstavsbetydning*; derfor kunne han, der ikke var under loven, frimodigt sige, at han *ikke var uden lov for Gud*, men bunden af *Kristi lov* (1. Kor. 9,21), hvormed han åbnede for talløse muligheder for at blive taget til indtægt for just det, han bekæmpede, nemlig livet under loven!

Hvilken frihed – at være så fri, at man end ikke ængsteligt våger over, at man ikke ved et »forkert« ordvalg åbner for muligheden af at blive misforstået! Så fri er Helligånden altså, thi det var ved den, apostelen talte og skrev!

Kristi lov – åbner det ikke atter en dør på klem for loven? Havde han endda sagt Kristi bud!

Og han sagde i samme vers også, at han *ikke var uden lov* for Gud! Når alt kommer til alt, slipper den gode Paulus altså heller ikke uden om at indrømme loven en plads i det evangeliske liv under nåden!!

Men læser man, i hvilken sammenhæng han siger dette, er det overmåde klart, at han overhovedet ikke tænker på loven i *lovisk betydning*! Han har gjort sig til alles tjener – for jøder er han en jøde –

for grækere en græker – for de svage er han blevet svag – for alle er han blevet alt – det er den »lov«, han står under og er bundet til, thi det er Kristi »lov« – det er nemlig *kærlighedens fuldkomne lov*, der gør en benådet synder så rig og fri, at han med glæde bliver alt for alle. Her er ikke tale om nogen ydre tvang, men den indre tvang, Kristi kærlighed virker med – den »tvang« opleves sandelig ikke som tvang, men som en lysets og livets inspiration, en lyst og længsel efter at »gengælde« Kristus en smule af hans kærlighed, der overgår al forstand!

Så fri er den benådede mand, at han anvender ordet *lov*, når han taler om *nådens mægtige virkninger i hans liv*! Mere fri kan man vanskeligt blive! Det får os til at smile, thi vi fornemmer, at her er ikke tale om et tankesystem, som hvert ord ængsteligt skal indpasses i, men om en *virkelighed*, der er så rig og stor, at den aldrig kan systematiseres, men hele tiden må opleves.

Her er nemlig tale om, *hvad Kristus formår* i en synder – hvad han *alene* formår – hvad han formår i *enhver* synder – hvad han *gerne* virker i *enhver* af os – ham selv til evig ære og pris – os til frigørelse fra alt, hvad vi træller under, så vi kan vandre videre uden at ville vide af andet end Jesus Kristus, vor Herre og Frelser!

Kærlighedens kraft

Den første artikel har til overskrift »Nådens kraft«, den kunne lige så godt have samme overskrift som denne artikel: »Kærlighedens kraft«. Der findes ingen større kraft end kærlighedens, hvormed jeg tænker på *Guds* kærlighed.

Har du lagt mærke til, at hårde mennesker gør sig endnu hårdere, når man bebrejder dem deres synd eller formaner dem til at vende sig bort fra den?

Du kender det måske endog fra dig selv! Bebrejdelser, formaninger, advarsler, torden og dom får dig til at bygge en mur op omkring dig. Du lukker dig inde i dig selv. Ganske vist er det rigtigt, hvad der bliver sagt til dig i form af advarsler og formaninger, men de har ingen gennemgribende positiv virkning, snarere det modsatte: du bliver endnu mere hård og utilnærmelig.

Synden er en stærk fæstning; den stormes og indtages ikke af de midler, moralske mennesker tager i anvendelse – formaninger, bebrejdelser, trusler, advarsler, den løftede pegefinger.

Synden ligger nemlig på et dybere

plan end moralen og kan derfor ikke besejres af den. Synden giver sig udslag i syndige handlinger og vaner, som moralen kan afsløre og dømme, men i selve sit væsen er synden andet og mere end umoral. Synden er bortvendthed fra Gud, den er vantro.

Hvad kan overvinde vantroen? Den opleves jo ikke engang som synd af den vantro. Når moralske advarsler og formaninger ikke kan overvinde den, bl.a. fordi de slet ikke afsløret den, hvad kan da?

Evangeliet om Kristi herlighed

Paulus taler meget om Herrens *herlighed* – og han kalder det budskab, han bragte, for *evangeliet om Kristi herlighed* (2. Kor. 4,4). Når han talte til mennesker, malede han dem Kristus for øje som korsfæstet og bragte dem dermed en kundskab om *Guds herlighed* på Kristi martrede åsyn (2. Kor. 4,6).

Det, han åbenbarede dem, var, at Gud var helt anderledes, end de forestillede sig; hidtil havde de ganske naturligt fore-

stillet sig, at Gud også anklagede, formåede og bebrejdede dem deres liv, thi det havde de jo gjort, der mente, at de talte på Guds vegne.

Nu dæmrede det for dem, at Gud derimod elskede dem! De var syge i deres væsens grund, det vidste de godt; nu anede de så småt, at her i forkyndelsen om den korsfæstede og opstandne Frelser mødte de deres læge, den eneste, som kunne gøre dem raske.

Det var, som om et lys gennemstrålede deres mørke; der blev vakt et håb i al deres elendighed. Elskede Gud den Almægtige dem virkelig?

Det kunne Paulus tale mere overbevissende om end alle andre, thi han var den største af alle syndere – men det havde ikke fået Gud til at forkaste ham – det havde heller ikke gjort det mindste skår i Guds kærlighed til ham.

Hvad var det, der bragte syndens fæstning til fald, bragte hvile til sjælen og gjorde den bundne vilje fri?

Det var mødet med Guds kærlighed, således som vi møder den i vor Herre

Jesus Kristus.

Hvordan skal vi beskrive den? Dens herlighed overgår jo al forstand?

Hvordan oplevede *den fortabte søn* den? Som *overvældende* – han blev ikke stillet på prøve i en vis prøvetid – han hørte ikke et eneste bebrejdende ord – hans fader formanede ham ikke til nu at se mere alvorligt på tilværelsen og sit ansvar – derimod blev han straks ikklædt en skøn festklædning, fik en ring på fingeren, og så blev der holdt en glædesfest for ham! Hvem kan andet end fuldkommen besejres af en sådan modtagelse? Tror du ikke, faderen besejrede den fortabte søn på den måde? Det tror jeg, og det er jeg vis på! Faderen risikerede intet ved at vise ham så guddommelig og overvældende en kærlighed – han »tvang« derimod sønnen til at »begejstres« for sin fader og elske ham af hele sit hjerte.

Hvordan oplevede *arbejderen, der kun havde arbejdet een time*, Guds kærlighed, da han alligevel fik fuld løn? Han vidste knap, hvad han skulle tro, da han stod med lige så meget i hånden som de, der havde slidt hele dagen i alle dens tolv timer. En sådan kærlighed får hjertet til at briste!

Hvordan tror du, den lille, af alle foragtede, velhavende overtolder *Zakæus* oplevede det, da Kristus drog ind i hans hus, ind til ham, som alle andre ikke ville have med at gøre? Han blev så overvældet, at hans kærlighed til penge gik til grunde under Kristi kærlighed, så han, den tidligere gnier, nu frit og spontant gav halvdelen af sine ejendele til de fattige! Kristi kærlighed besejrede ham fuldstændigt!

Hvordan oplevede *Peter* den, da Herren efter sin opstandelse kom til ham? Hvad var det, Herren *ikke* sagde til ham, men som alle ventede, han ville sige? Og hvad var det, Herren sagde, men som ingen havde ventet, han ville begynde med? Han sagde *ikke*: »Peter, jeg er skuffet over dig; jeg havde ventet noget andet; men nu vil jeg alligevel forsøge endnu engang med dig!« Derimod spurgte han: »Elsker du mig – elsker du mig?«

Og hvordan oplevede *Saul fra Tarsus* den, da han omstrålet af herlighedens lys blev afsløret som Jesu argeste modstander?

Vi kan ikke beskrive det fuldt ud – vi kan ikke finde ord for den guddommelige nåde – alt for ofte anvender vi ordet »nåde«, som var det den selvfølgeligste sag af verden – men enhver, der har erfaret evangeliet om Guds herlighed på Kristi åsyn, er overvældet over, at Gud er færdig med al hans synd – færdig dermed i en sådan grad, at han ikke vil høre tale om den, ikke selv bringer den på tale, men kun vil høre tale om, at alt, ubetinget alt, er vel, takket være hans elskede Søn,

vor Herre og Frelser.

Ikke under lov, men under nåde

»Synden skal ikke få herredømme over jer; I er jo ikke under lov, men under nåde,« skriver Paulus til romerne (Rom. 6,14). Han talte ud af egen herlig erfaring. Overvældet, som han var, af Guds kærlighed, der var blevet åbenbaret for ham udenfor Damaskus, vidste han, at der ikke findes nogen anden kraft, der kan gøre et menneske fri af syndens herredømme.

Vel kan selv en genfødt kristen blive *overrasket* af en synd (Gal. 6,1), men han kan *aldrig forblive* under syndens herredømme; dertil er Guds nåde alt for stærk!

Lad os dvæle lidt derved, som om vi øvede sjælesorg! Vi kender måske alle til (mere eller mindre) at bestemte fristelser vender tilbage til os og vil bringe os til fald. Hvordan bliver vi fri af deres magt?

Der gives mange velmente råd i denne sammenhæng. Et af dem lyder således: »Du skal beslutte at læse Bibelen mindst et kvarter hver morgen og aften, og du skal sætte en bestemt tid til side til bøn hver dag; gør du det, vil du altid være stærk!«

Jeg har selv prøvet dette råd, som jo i og for sig er godt – det hjalp da også en vis tid – men det gjorde mig ikke *virkeligt* fri. Hvorfor ikke? Fordi det henviste mig til min egen karakterfasthed, om jeg skulle blive helt igennem fri.

Efter en tid brast det. Du har måske oplevet noget lignende. Så begyndte jeg forfra – med tilsvarende resultat!

Min Bibellæsning og bøn var det grundlag, jeg byggede på – hvorfor holdt det så ikke?

Fordi det dybest set førte mig tilbage under lovens herredømme – tilbage til min egen indsats og min egen fortjeneste.

Først da Gud i sin barmhjertighed åbnede mit hjerte for evangeliet om Kristi herlighed, og jeg forstod, at han er så herlig, at han aldrig hører op med at elske mig og derfor aldrig kommer min synd i hu, men har fjernet den totalt fra mig, kunne jeg ånde så befriet op, at det gik mig som i sangen: »Da lo hun så hjertelig, at alle lænker brast!«

Da frygten for synden forsvandt for nådens solskin, forsvandt dens herredømme også. I stedet fylder Guds Ånd vort indre; vi skuer herligheden på Kristi åsyn; Ånden råder, og hvor det er tilfældet, er der frihed – frihed fra frygten og frihed til frit at elske Gud over alt og vor næste som os selv.

Det er til denne frihed, Kristus har frigjort os – en frihed, som forskrækker ethvert lovisk indstillet menneske, thi den forekommer ham risikabel og farlig!

Han rynker brynene og er sikker på, at så frit et menneske direkte eller indirekte

propaganderer for løssluppenhed og åbner døren for letsindighed og overfladiskhed.

Findes der nogen mand, der elsker sin hustru og samtidig har lyst til at bedrøve hende?

Findes der noget Guds barn, der, grebet af Kristus, søger denne verdens ting?

Findes der nogen stærkere inspiration til alt godt, alt rent, alt lifligt og opbyggende end Guds kærlighed?

Kan frygten for synden bevare os bedre fra synden end kærligheden til vor Frelser?

Kan frygten for straffen befordre noget som helst, der bærer kærlighedens henrivende præg?

Kan bud, regler og forskrifter befrugte kærligheden og gøre den frodig?

Er der nogen gerning, noget offer, nogen lovoverholdelse, der består for Gud, når den ikke er gennemtrængt af kærligheden?

Nej, det er der ikke (1. Kor. 13), men hvor kærligheden råder, er alle bud, forskrifter og love opfyldt – og kærligheden råder, hvor Kristus råder – hvor sjælen er optaget i og omsluttet af den evigt overraskende nådens kendsgerning, at alt, hvad der piner samvittigheden, endegyldigt for tid og evighed er borte og aldrig vil blive draget frem igen, end ikke i dommen – når hjertet har grebet dette, har Guds kærlighed erobret det – da er samvittighed, sjæl og vilje gjort virkeligt fri, og da kan sjælen, hvad den aldrig kunne før: elske, tjene, sejre, løbe på banen, ofre, håbe og tro – alt er blevet evangelium!

Modgang og trængsler

Men alt er ikke blevet paradisisk. Evangeliet skænker os »kun« en forsmag eller et pant på herlighedslivet i den fuldendte verden. Livet i Ånden, det frigjorte liv under Guds kærligheds herredømme, er endnu ikke den fulde frelse.

Vi lever endnu under forgængeligheden i en verden, hvor hadet imod Kristus stadig hersker.

Derfor møder Guds børn altid mange vanskeligheder, trængsler og lidelser.

De sværeste lidelser er dem, der tilsyneladende er i modstrid imod, at vi er Guds elskede, dyrebare børn. Enhver, der forkynder det glade budskab, se nøje til, at han ikke forkynder det således, at han lægger nye byrder på dem, der kæmper troens gode strid i trængsler, hvor det er svært at forstå, at Gud ikke griber ind.

Jeg kan ikke tale som nogen erfaren mand, hvad dette angår, men apostelen Paulus kan.

Han har nemlig skuget så dybt ind i *herligheden*, at han hævder, at det, vi lider her i tiden, ikke er værd at regne i sammenligning med den herlighed, som skal åbenbares på os (Rom. 8,18). Hvis jeg sagde sådan, ville mine ord kun have føje

vægt, thi jeg har ikke lidt ret meget; men det har Paulus. Jeg ved, at jeg aldrig kunne have båret sådanne trængsler som han – jeg var bukket under – men han bar dem, fordi hans hjerte var så grebet af evangeliet om Kristi herlighed, at han følte det som noget i retning af et kald og en forret at bære dem!

Der kommer en herlighed, som overgår al forstand – den skal vi små have del i! Vi skal se vor herliggjorte Frelser, som han er, og vi skal blive ham lige!

Men hvorfor griber han i mellemtiden ikke altid umiddelbart ind og gør ende på de »meningsløse« lidelser og trængsler? Skyldes det, som det hævdes fra en vis side, at vi ikke har tilstrækkelig tro og tillid til ham? Dette vil vi ikke uden videre afvise med overlegenhed i ånden, men snarere bringe til Herren og høre, hvad han har at sige til os; vi føler os jo ikke som arbejdere, der ikke har mere at lære.

Vi ønsker af hele vort hjerte, at ingen forjættelse ligger upåagtet i vort liv og vor tjeneste, thi alle Guds løfter har jo deres ja i Kristus og skulle få deres amen ved os.

Lad os derfor søge Gud, at ingen af vore lidende nådæssøskende skal lide på grund af vor vantrø eller sløvhed! Menigheden i *inderlig* bøn – er det os? Hvis ikke, fattes der os måske noget?

Men Guds Ånd tilsteder os ikke at ud-

stede garantier på Guds vegne – garantier om, at der ikke er plads for sygdom og skrøbelighed i Guds børns liv, som om de ikke længere var i forkrænkeligheden, eller garantier om, at alt altid skal gå dem vel i det ydre, f.eks. det økonomiske.

Hver gang jeg hører den slags garantier, er det mit inderlige håb, at vore lidende trossøskende i de siribiske straffe- og arbejdslejre ikke hører dem, thi de ville jo skabe det indtryk hos dem, at deres kristenliv var helt forfejlet, siden de lider så meget og lever i så dyb en fattigdom.

Det er også mit håb, at mine lidende nådæssøskende herhjemme ikke besværes af dem, thi de vil jo intet hellere end komme ud af deres trængsler, men er stadig midt i dem. Derimod er det min bøn, at Herren vil holde dem oppe og virke den mægtige sejr i dem, at de aldrig bukker under for forargelsen og fortvivlelsen, men elsker og ærer ham hele tiden, hvad enten han vil gribe ind og udfri dem af lidelsen eller ej.

Jeg har i selskab med sådanne hårdt prøvede, elskelige sjæle oplevet noget af den evige hellige herlighed, som man ikke møder eller kan møde uden gennem prøvelser. Jeg har hos dem set dybere ind i Guds kærlighed, end når den er forbundet med jordisk fremgang, og jeg har anet en lille bitte smule af, at der virkes en evig vægt af herlighed hos disse prøvede

venner – men jeg bæver ved tanken derpå!

Evangeliet om Guds herlighed viser os, at hans herlighed i kærlighedens fuldkomne udslag kulminerer, da hans ansigt er martret af smerte på korsets træ; her er ingen jordisk herlighed, men her er kærlighedens smertefyldte herlighed, der overgår al forstand. Her er vor evige frelse og forløsning; her er vort hvilested og sikre grund; her er vor tilflugt i Guds åbne favn!

Her løses alle vore bånd; her opsluges vor håbløshed af hans kærlighed; her finder sjælen hvile og skjuler sig som den forskræmte kylling under de brede vinger.

Her har vore hårdt prøvede venner også fundet deres skjulested for alle tvivlens og forargelsens gloende pile; her har de fundet den udholdenhed, der gør deres prøvede tro mere værd end alt andet i verden; her har deres hjerte fået svar på alle nagende spørgsmål, men et svar, der ikke kan oversættes til forstandens sprog.

Og snart, snart kommer han, der ikke tøver – så snart, at når han er kommet, vil vi føle, at hele vort liv kun var et pust. Da løses vi af forkrænkelighedens snærende bånd og går ind til al vor Herres glæde, og da oplever vi i hele dets fylde, at evangeliet drejer sig om Guds herlighed, som nu er blevet vor, uforskyldt af nåden alene. Guds kærlighed sejrer altid til sidst!